

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

ชื่อหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ชื่อปริญญา

ภาษาไทย ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน)

ภาษาอังกฤษ Master of Arts (Community Psychology)

M.A. (Community Psychology)

สถานที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ สามารถวิเคราะห์ วิจัย ค้นคว้าความรู้ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการด้านจิตวิทยาชุมชน

2. เพื่อเตรียมบุคลากรที่จะเป็นผู้ปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ในฐานะและบทบาทของนักจิตวิทยาที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Consultant) และผู้ให้การปรึกษา (Counselor)

3. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานในชุมชน โดยการศึกษาค้นคว้าวิจัยสภาวะแวดล้อมต่างๆ ในระบบสังคมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม และหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับบุคคลตามแนวคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาชุมชน

4. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในด้านการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและจิตใจของบุคคล และหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในชุมชน โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาชุมชนมาเป็นแนวทาง

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

1. มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2550

2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่น้อยกว่า 2.50 และมีประสบการณ์ทำงานในหน่วยงานต่างๆ อย่างน้อย 1 ปี

โครงสร้างของหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2

วิชาบังคับพื้นฐาน	12	หน่วยกิต
วิชาบังคับเฉพาะสาขา	18	หน่วยกิต
วิชาเลือก	6	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์ (มีค่าเทียบเท่า)	12	หน่วยกิต

รายวิชาและหน่วยกิต

รายวิชาเสริมพื้นฐาน ไม่นับหน่วยกิต จำนวน 6 หน่วยกิต

463 390	จิตวิทยาพื้นฐาน (Foundations of Psychology)	2(2-0-4)
463 391	จิตวิทยาพัฒนาการและบุคลิกภาพ (Developmental Psychology and Personality)	2(2-0-4)
463 392	ทฤษฎีการให้การปรึกษา (Theories of Counseling)	2(1-2-3)

รายวิชาบังคับพื้นฐาน จำนวน 12 หน่วยกิต

463 401	จิตวิทยาชุมชน (Community Psychology)	3(3-0-6)
463 402	สัมมนาการปฏิบัติงานจิตวิทยาชุมชน (Seminar in Community Psychology Practice)	3(2-2-5)
464 460	วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Research Methodology in Behavioral and Social Sciences)	3(3-0-6)
463 404	สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Statistics for Behavioral and Social Science Research)	3(3-0-6)

รายวิชาบังคับเฉพาะสาขา จำนวน 18 หน่วยกิต

463 405	การพัฒนาสมรรถภาพและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Competency Development and Interpersonal Relations)	3(3-0-6)
463 406	การประเมินชุมชนและการวางแผนโครงการ (Community Assessment and Program Planning)	3(2-2-5)
463 407	การให้คำแนะนำและการให้การปรึกษาในชุมชน (Community Consultation and Counseling)	3(2-2-5)
463 408	การป้องกันเชิงจิตวิทยาชุมชน (Prevention in Community Psychology)	3(3-0-6)
463 409	ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Community and Social Change)	3(3-0-6)
463 411	การฝึกงานจิตวิทยาชุมชน (Practicum in Community Psychology)	3(1-4-4)

รายวิชาเลือก จำนวน 6 หน่วยกิต

463 412	สัมมนาจิตวิทยาชุมชน (Seminar in Community Psychology)	2(1-2-3)
463 413	ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม (Violence in Family and Society)	2(2-0-4)

463 414	การพัฒนาอาชีพในชุมชน (Career Development in Community)	2(2-0-4)
463 415	การคัดเลือกบุคลากรและการประเมินผล (Personnel Selection and Evaluation)	2(2-0-4)
463 416	จิตวิทยาสังคมขั้นสูง (Advanced Social Psychology)	2(1-2-3)
463 417	สุขภาพจิตชุมชน (Community Mental Health)	2(2-0-4)
463 418	วิธีปฏิบัติเชิงจิตวิทยาชุมชน (Community Psychology Approach)	2(2-0-4)
463 419	ครอบครัวบำบัด (Family Therapy)	2(2-0-4)
463 420	การกระตุ้นให้เกิดความคล่องตัวในกลุ่มและทักษะการเป็นผู้นำ (Group Facilitation and Leadership Skills)	2(2-0-4)
463 421	สัมมนากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Seminar in Group Process)	3(3-0-6)
463 422	จิตวิทยาสุขภาพ (Health Psychology)	2(2-0-4)

วิทยานิพนธ์ จำนวน 12 หน่วยกิต

463 500	วิทยานิพนธ์ (มีค่าเทียบเท่า) (Thesis)	12 หน่วยกิต
---------	--	-------------

คำอธิบายรายวิชา

เลขประจำรายวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
463 390	จิตวิทยาพื้นฐาน (Foundations of Psychology)	2(2-0-4)
	ศึกษาแนวคิดทางทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับแรงจูงใจความเครียดและการปรับตัว การเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม ตลอดจนการนำความรู้ทางจิตวิทยาไปใช้ในชุมชนและสภาพสังคมนิเวศวิทยา และธุรกิจอุตสาหกรรม	
463 391	จิตวิทยาพัฒนาการและบุคลิกภาพ (Developmental Psychology and Personality)	2(2-0-4)
	ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและขั้นตอนของพัฒนาการของมนุษย์ ทฤษฎีต่างๆ ทางบุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่ปกติและผิดปกติ ตลอดจนศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
463 392	ทฤษฎีการให้การปรึกษา (Theories of Counseling)	2(1-2-3)
	ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษา เน้นการพัฒนาทักษะการให้การปรึกษาด้านวิธีการและเทคนิคตามแนวคิดของทฤษฎีต่างๆ	

463 401	จิตวิทยาชุมชน (Community Psychology) ศึกษาประวัติความเป็นมาและแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาชุมชน เรียนรู้ปัญหา ความต้องการและ การให้บริการแก่ชุมชน โดยให้ความสำคัญต่อแนวทางการป้องกันปัญหาในชุมชนเป็นหลัก	3(3-0-6)
463 402	สัมมนาการปฏิบัติงานจิตวิทยาชุมชน (Seminar in Community Psychology Practice) วิชาบังคับก่อน: 463 401 จิตวิทยาชุมชน ศึกษาบทบาทและการปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาชุมชนด้วยการจัดสัมมนาย่อยตามหัวข้อที่กำหนด โดยเน้นการให้คำแนะนำการปรึกษา การวางแผนและการประเมินงานการศึกษาวิชาชีพชุมชน และการประสานงานกับ ชุมชน	3(2-2-5)
463 404	สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Statistics for Behavioral and Social Science Research) ศึกษาหลักและวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานเทคนิค การศึกษาค่าความสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มและการใช้ คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์	3(3-0-6)
463 405	การพัฒนาสมรรถภาพและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Competency Development and Interpersonal Relations) ศึกษาการสร้างสมรรถภาพในบุคคล เน้นการพัฒนาทักษะต่างๆ ในการปรับตัว การคิดแก้ปัญหา การรู้จักคุณค่าของตนเอง ตลอดจนศึกษาระบวนการและรูปแบบของการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล องค์ประกอบของการสื่อสาร รวมทั้งการพัฒนารักษาสัมพันธภาพและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	3(3-0-6)
463 406	การประเมินชุมชนและการวางแผนโครงการ (Community Assessment and Program Planning) ศึกษาโครงสร้างของชุมชน ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการในชุมชน ฝึกการวางแผน เกี่ยวกับโครงการ การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ เน้นการประเมินรูปแบบโครงการ การนำโครงการไปใช้ รวมทั้ง การเผยแพร่โครงการสู่สังคม	3(2-2-5)
463 407	การให้คำแนะนำและการให้การปรึกษาในชุมชน (Community Consultation and Counseling) ศึกษาความสำคัญและหลักการของการให้คำแนะนำปรึกษา และการให้คำปรึกษาในชุมชน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสองในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ให้นักศึกษามีโอกาสดูงานและฝึกงานใน บทบาทดังกล่าว โดยอยู่ในความดูแลของผู้เชี่ยวชาญประจำหน่วยงาน	3(2-2-5)
463 408	การป้องกันเชิงจิตวิทยาชุมชน (Prevention in Community Psychology)	3(3-0-6)

ศึกษาแนวคิดพื้นฐานด้านการป้องกัน การป้องกันเบื้องต้น การพัฒนาศักยภาพในบุคคล การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน วางแผนเพื่อการป้องกันในรูปแบบต่างๆ แนวทางการกำหนดนโยบายด้านกฎหมาย ตลอดจนการประยุกต์ใช้วิธีการป้องกันเชิงจิตวิทยาชุมชนในสภาพสังคม

- 463 409 ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 3(3-0-6)
(Community and Social Change)
ศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางวัฒนธรรมและสังคม สาเหตุของปัญหาในสังคมปัจจุบัน ทั้งในด้านปัญหาเศรษฐกิจ ครอบครัว เยาวชน และสิ่งเสพติด ตลอดจนเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้น
- 463 411 การฝึกงานจิตวิทยาชุมชน 3(1-4-4)
(Practicum in Community Psychology)
เงื่อนไข: นักศึกษาจะต้องสอบผ่านรายวิชาบังคับพื้นฐานและวิชาบังคับเฉพาะสาขารับตามหลักสูตรระบุก่อน
ฝึกปฏิบัติงานจิตวิทยาชุมชนในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน โดยจะต้องปฏิบัติงานและกระทำกิจกรรมตามข้อกำหนดในความต้องการของอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ใช้เวลาฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา
- 463 412 สัมมนาจิตวิทยาชุมชน 2(1-2-3)
(Seminar in Community Psychology)
วิชาบังคับก่อน: 463 401 จิตวิทยาชุมชน
463 402 สัมมนาการปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาชุมชน
การประมวลความรู้ หลักการและผลการวิจัยปัญหาในสังคม เพื่อเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน
- 463 413 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม 2(2-0-4)
(Violence in Family and Society)
ศึกษาความก้าวร้าวของมนุษย์จากมุมมองเชิงจิตวิทยา พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ อันเป็นผลมาจากความเครียด ความผิดปกติทางจิตใจความขัดแย้งทางสังคม การประเมินและจัดการแก้ปัญหาเพื่อหยุดยั้งความรุนแรงเหล่านี้ และแนวทางในการป้องกัน
- 463 414 การพัฒนาอาชีพในชุมชน 2(2-0-4)
(Career Development in Community)
ศึกษาทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับอาชีพศึกษา การประกอบอาชีพของบุคคลในชุมชน การประยุกต์ทฤษฎีและงานวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการจัดแนะแนวอาชีพหน่วยงานต่างๆ ของชุมชน
- 463 415 การคัดเลือกบุคลากรและการประเมินผล 2(2-0-4)
(Personnel Selection and Evaluation)

ศึกษาและนำหลักการของจิตวิทยาด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพื่อการคัดเลือก กำหนดตำแหน่งงาน วัดและประเมินผลความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการวิเคราะห์งาน วิเคราะห์ พฤติกรรมและการจัดการในกลุ่มทำงานต่างๆ

- 463 416 จิตวิทยาสังคมขั้นสูง 2(1-2-3)
(Advanced Social Psychology)
ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม โดยเน้นความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบุคคลและ พฤติกรรมทางสังคม ทบทวนความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน รวมทั้งการ ฝึกทักษะเชิงปฏิบัติการในการจัดการกับพฤติกรรมกลุ่ม
- 463 417 สุขภาพจิตชุมชน 2(2-0-4)
(Community Mental Health)
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิทยาชุมชนและสุขภาพจิตชุมชน โดยมุ่งถึงรูปแบบต่างๆ ของ บริการทางสุขภาพจิตชุมชน ความเกี่ยวข้องกันระหว่างการป้องกันและการฟื้นฟูสุขภาพจิต การวางแผนและการ จัดบริการทางสุขภาพจิตแก่ประชาชนในกลุ่มต่างๆ โดยเน้นแนวคิดว่าด้วยการออกสู่ชุมชน
- 463 418 วิธีปฏิบัติเชิงจิตวิทยาชุมชน 2(2-0-4)
(Community Psychology Approach)
ศึกษาทฤษฎีและหลักการทางจิตวิทยาตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม และนิเวศวิทยา เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานในชุมชน
- 463 419 ครอบครัวบำบัด 2(2-0-4)
(Family Therapy)
ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับครอบครัวบำบัด การประเมินระบบโครงสร้างของครอบครัว การนำเสนอ ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา และวิธีการยับยั้งปัญหาเหล่านั้น การวิเคราะห์ปัญหาตามแนวคิดจิตวิทยาครอบครัว บำบัด
- 463 420 การกระตุ้นให้เกิดความคล่องตัวในกลุ่มและทักษะการเป็นผู้นำ 2(2-0-4)
(Group Facilitation and Leadership Skills)
การประมวลความรู้ ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันในกลุ่ม การติดต่อสื่อสาร การ แก้ปัญหา การตัดสินใจ การจัดการความขัดแย้ง การสร้างเสริมแรงจูงใจภายในกลุ่ม และทักษะการเป็นผู้นำ
- 463 421 สัมมนากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 3(3-0-6)
(Seminar in Group Process)
ศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์ โดยใช้วิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นเครื่องมือเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น พิจารณาถึงปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคลและกลุ่มชน การฝึกทักษะที่จำเป็นในการสร้างสัมพันธ์ที่ดี โดยใช้วิธีการบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และพัฒนา วิธีการทำงานของสมาชิกในกลุ่มต่างๆ

- 463 422 จิตวิทยาสุขภาพ 2(2-0-4)
(Health Psychology)
ศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยาสุขภาพ การป้องกันปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยมุ่งถึงปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อสุขภาพของคนในชุมชน การประยุกต์แนวคิดต่าง ๆ เพื่อป้องกัน/หยุดยั้งปัญหาทางสุขภาพ วิเคราะห์นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการทางสุขภาพแก่ชุมชน
- 464 460 วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3(3-0-6)
(Research Methodology in Behavioral and Social Sciences)
ศึกษามโนทัศน์ของการวิจัยในฐานะที่เป็นกระบวนการในการแสวงหาคำความรู้ของสาขาวิชา และในฐานะกระบวนการเชิงระบบ แนวการวิจัยแบบต่างๆ ที่ใช้ในสาขาวิชาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งในระบบการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การเขียนโครงการวิจัย การกำหนดประเด็นของการวิจัยสมมติฐาน การวิจัยตัวแปรและลักษณะข้อมูล ตัวอย่างและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือสำหรับการวิจัย การรวบรวมและการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การเขียนรายงาน การวิจัยลักษณะต่างๆ ตลอดจนการประเมินผลงานการวิจัย
- 466 422 ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต 2(2-0-4)
(English for Graduate Students in Education)
จุดมุ่งหมายของวิชานี้เน้นการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการอ่านเอกสารทางวิชาการที่เป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษาจะได้ฝึกและทำความเข้าใจกับการอ่านเอกสารประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา
- 463 500 วิทยานิพนธ์ (มีค่าเทียบเท่า) 12 หน่วยกิต
(Thesis)
เป็นโครงการวิจัยเฉพาะบุคคล เน้นเนื้อหาสาระของจิตวิทยาชุมชน ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์